

„Kezelési szabályzat

Kezelési előírások

a) Az élettelen természeti értékek kezelése és megőrzése

A terület morfológiáját megváltoztató beavatkozások (t.k. földmunkák, bányászat) nem engedélyezhetők.

b) Élőhelyek és élettelen környezete kezelése és fenntartása

A területen előforduló természetes/természet közeli élőhely típusokat (tatárjuharos lösztölgyesek, löszpusztarétek, tölgyesek) átalakító használat (beszántás, felülvetés, invazív fafajcsere stb..) nem engedélyezhető.

A löszpuszta réteken és a cserjések nyíltabb részein a cserjék kíméletes kézi eltávolítása szükséges: talajfelszín feletti töelválasztás motorfűrészszel, vagy kézi fűrészszel, faanyag elszállítása (aprítékolás javasolt). A cserje anyaga a védett területen nem égethető el, szükséges esetén a megfelelő engedélyek beszerzés után erre a területtel érintkező szántóföldek vehetők igénybe. Őshonos fajokhoz vegyszer használata nem szükséges, idegenhonos fajok esetében a Kezelési terv **d) pontja** szerinti kezelés szükséges.

Legeltetés bevezetése előtt, illetve legeltetés hiánya esetén a degradált gyepek területén a cserjék, nagytermetű gyomok (pl.: siskanád, aranyvessző fajok) kézi, vagy gépi eltávolítása javasolt, a sík morfológiájú területeken erdészeti szárazúzó, vagy hasonló nagy kapacitású gép használható.

c) Fajok védelme, fenntartása

Beavatkozás alapvetően nem szükséges. A fokozottan védett darázsölyv fészek környezetében a fahasználat korlátozása szükséges.

d) Agresszív fajok állományszabályozása

akác (*Robinia pseudo-acacia*):

A területen legnagyobb mennyiségben előforduló fafaj. Üzemtervezett állományai esetében a Kezelési terv **e) pontjában** leírt eltávolítást a **k) pontban** bemutatott erdőfelújítás kell, hogy kövesse. Az eltávolítást kombinált mechanikus és vegyszeres módszerrel kell elvégezni.

Javasolt technológiai alternatívák:

A) változat:

1. év - Faegyedek eltávolítása töelválasztással szeptember-október hónap folyamán, vágásfelület kenése Garlon, vagy azzal egyenértékű vegyszerrel 3 napon belül (tuskósarjak eltávolítása érdekében).

2-4. év - Gyökérsarjak és tuskósarjak hajtásainak mechanikus eltávolítása (levágás/leverés) a nyár folyamán 2 alkalommal (július/augusztus), majd ősszel (szeptember-október) térdmagasságig érő fiatal hajtások vegyszeres kezelése (hajtáskenés/pontpermetezés) Lontrel, vagy azzal egyenértékű vegyszerrel.

B) változat:

1. év - Faegyedek törzsinjektálása augusztus-szeptember hónap folyamán Garlon, vagy azzal egyenértékű vegyszerrel.

2. év - Teljesen el nem pusztult faegyedek pótinjektálása augusztus hónap folyamán Garlon, vagy azzal egyenértékű vegyszerrel. Gyökérsarjak hajtásainak mechanikus eltávolítása (levágás/leverés) a nyár folyamán 2 alkalommal (július/augusztus), majd ősszel (szeptember-október) térdmagasságig érő fiatal hajtások vegyszeres kezelése (hajtáskenés/pontpermetezés) Lontrel, vagy azzal egyenértékű vegyszerrel. A lábon elhalt faanyag eltávolítása vegetációs időszakon kívül (szeptember-február) a 2. év végén.

3-4. év - Gyökérsarjak hajtásainak mechanikus eltávolítása (levágás/leverés) a nyár folyamán 2 alkalommal (július/augusztus), majd ősszel (szeptember-október) térdmagasságig érő fiatal hajtások vegyszeres kezelése (hajtáskenés/pontpermetezés) Lontrel, vagy azzal egyenértékű vegyszerrel.

A technológia a kezelés kivitelezésekor elérhető vegyszer és eszközhasználati tapasztalatok alapján felülvizsgálható. A vegyszeres kezeléshez a természetvédelmi hatóság által kiadott engedély, illetve a szakirányításához felsőfokú növényvédelmi képesítés szükséges.

ezüstfa (*Eleagnus angustifolia*):

Faegyedek eltávolítása töelválasztással szeptember-október hónap folyamán, vágásfelület kenése Garlon, vagy azzal egyenértékű vegyszerrel 3 napon belül (tuskósarjak eltávolítása érdekében).

Amennyiben utókezelésre szükség bizonyul a 2. évben, akkor a sarjak mechanikus eltávolítása (levágás/leverés) a nyár folyamán 2 alkalommal (július/augusztus), majd ősszel (szeptember-október) térdmagasságig érő fiatal hajtások vegyszeres kezelése (hajtáskenés/pontpermetezés) Garlon, vagy azzal egyenértékű vegyszerrel.

A technológia a kezelés kivitelezésekor elérhető vegyszer és eszközhasználati tapasztalatok alapján felülvizsgálható. A vegyszeres kezeléshez a természetvédelmi hatóság által kiadott engedély, illetve a szakirányításához felsőfokú növényvédelmi képesítés szükséges.

aranyvessző (*Solidago sp.*):

Visszaszorítása a gyomos száraz gyepterületén lehetséges, ahol szárazúzóval/nagy teljesítményű kaszával a vegetációs időszakban végzett min. 2 kaszással (június - szeptember között, időjárástól függően) kell a virágzást és termésérlelést megakadályozni.

zöld juhar (*Acer negundo*) és nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*):

Az üzemtervezet erdőkön kívül szálanként előforduló egyedeit a teljes területről töelválasztással el kell távolítani a vegetációs időszakon kívül (szeptember - február). Vegyszer használat nem szükséges.

Az invazív fajok elleni védekezést rendszeresen (min. 5 évente) ismételni kell. Új fajok megjelenése esetén jelen kezelési terv kiegészítendő a faj specifikus kezelési technológiával. A feladatok elvégzéséhez a tulajdonosokkal kötött megállapodást követően KEOP pályázat benyújtása javasolt.

e) Őrzés, védelem

A természetvédelmi terület határát jelző hatósági táblák kihelyezése szükséges, elsősorban a területet átszelő utak mellett és a szántófölddel érintkező szegély mentén néhány ponton (min. 4 tábla). A védett terület állapotának ellenőrzése évente min. 4 alkalommal szükséges (természetvédelmi őr/mezőőr/környezetvédelmi felelős).

f) Szántóföldi gazdálkodás

Szántóföldi gazdálkodást a talajvizsgálati eredményekre alapozott tápanyag-gazdálkodási terv, földhasználati terv alapján, a növényvédelmi beavatkozásokat pedig dokumentált előrejelzés vagy növényvédelmi megfigyelés alapján kell végezni.

Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazhatók. Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos. Rovarölő szerek nem alkalmazhatók. Hígrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos.

g) Rét, legelőgazdálkodás

A tervezési terület száraz gyepekben kíméletes, extenzív, juhokkal végzett legeltetés szükséges, melyhez figyelembe az agrár környezetvédelmi program *Extenzív gyepegazdálkodás célprogram* előírásai az irányadók.

Száraz gyepek esetében az alapvető szabályok:

- a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha, maximum 1 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;
- a gyepek túllegeltetése tilos;
- felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés tilos;
- pásztoroló legeltetést kell alkalmazni;

- az enyhe lejtésű területeken őszi tisztító kaszálás elvégzése javasolt, amely után a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig a területéről le kell hordani.

Amennyiben legeltetésre nincs lehetőség, a **b) pontban** bemutatott cserjementesítést rendszeresen el kell végezni.

h) Talajerő-gazdálkodás

Az erdő- és gyepterületeken tápanyag utánpótlás nem engedélyezhető. A szántók területén előtérbe kell helyezni a szerves tápanyag utánpótlást (istállótrágya, vagy komposzt), műtrágya használata ennek kiegészítésére tápanyagvizsgálat alapján készített műtrágyázási terv alapján történhet. A meredek lejtőoldalakon végzett erdő átalakítások során az erózió elleni védelmet biztosítani kell (pl. eróziófogó gátak fatörzsek keresztbe fektetésével).

i) Növényvédelem

A védett területen belül vegyszerhasználat – a szántó területek kivételével – csak az idegenhonos fajok eltávolításához engedélyezhető. A szántóföldi gazdálkodás során zöld, illetve sárga besorolású növényvédő szer használható.

j) Állattenyésztés, különös tekintettel a régi magyar háziállat fajták fenntartására

A területen a **b.pontnak** megfelelő pásztoroló legeltetés szükséges, melyhez kapcsolódóan javasolt, de nem nélkülözhetetlen az őshonos hazai juhajták előnyben részesítése (elsősorban racka, cikta cigája). Az állattartáshoz szükséges infrastruktúra a területen nem helyezhető el, azt a védett területen kívül kell biztosítani.

k) Erdőgazdálkodás

A tervezési területre vonatkozó hatályos erdészeti üzemterv módosítása szükséges az alábbiak érvényesítése érdekében:

A területen található idegenhonos erdőket az invazív fajok kiszorítása érdekében át kell alakítani őshonos fajösszetételűvé. Alkalmazandó fafajok a térségben előforduló pionír jellegű, valamint a tatárjuharos lösztölgyesre jellemző fajok, különösen: mezei juhar (*Acer campestre*), mezei szil (*Ulmus minor*), szürke nyár (*Populus canescens*), fekete nyár (*Populus nigra*), fehér fűz (*Salix alba*), tatárjuhar (*Acer tataricum*), molyhos tölgy (*Quercus pubescens*), kocsányos tölgy (*Quercus robur*), vadkörte (*Pyrus pyraeaster*).

Az idegenhonos fafajok eltávolítását a **d.pontban** leírtak szerint kell elvégezni. Tarvágás egyszerre max. 3 hektár összterületen végezhető. A kitermelés során az őshonos faegyedeket (különösen idős, odvas fákat) hagyás faként max. 5% mennyiségben vissza kell hagyni. Az ültetés során csak részleges talaj előkészítés alkalmazható (sávós, pásztás, vagy gödrös), a domborzati viszonyok miatt elsősorban

kézi, esetleg speciális gépi telepítés alkalmazható. Az idegenhonos fajok költséghatékony visszaszorítása érdekében a tarvágást követően 1 évig kizárólag invazív fajok utókezelése javasolt, telepítés a tarvágást követő 2. évben érdemes megkezdeni.

A védett terület összes őshonos faállományú üzemtervezett erdőjében folyamatos erdőkép mellett zajló erdőgazdálkodási módok bevezetése szükséges, tarvágás nem végezhető. A fahasználatok során hagyásfa csoportokat szükséges kijelölni, melyek területén a későbbiekben fahasználat nem végezhető.

Törekedni kell az erdőborítás minél folyamatosabb fenntartására. Ezt a védelmi célok, és az erdő természeti állapota függvényében hosszabb véghasználati időszakú, egyenlőtlen bontáson alapuló fokozatos felújító vágás, a tarvágás végrehajtásának térbeli és időbeli tagolásával lehet elérni. A vágás érettségi kort természetyszerű vagy származékerdőben a természetvédelmi célok, a hozamvizsgálat eredményeinek, a természetes felújítás követelményeinek és az erdő egészségi állapotának együttes figyelembe vételével, lehetőség szerint a vágás érettségi szakasz felső felében kell meghatározni. Az erdészeti tájban őshonos fajokból álló cserjeszintet legalább olyan mértékben meg kell hagyni, vagy a cserjeszint szükségessé váló átmeneti eltávolítását olyan módon kell végrehajtani, hogy az adott erdőtársulásra jellemző cserjeszint ismételt kialakulásának feltételei biztosítottak legyenek. A termőhelynek nem megfelelő, vagy erdészeti tájidegen főfafajú erdők véghasználatát után a fafaj cserével járó erdőszerkezet-átalakítást alternatív lehetőségként minden esetben meg kell tervezni.

Az erdőneveléseket úgy kell megtervezni, hogy azok a termőhelynek nem megfelelő, vagy erdészeti tájidegen elegy fafajok, különös tekintettel az intenzíven terjedő fajok visszaszorítását, az őshonos fafajok elegyarányának az emelését, valamint az elegyesség fenntartását, növelését szolgálják. Az erdőfelújítások tervezése során intenzíven terjedő fafaj – az akác főfafajú erdő ismételt akácos, vagy elegyes akácos célállománnyal történő felújítását kivéve – még elegy fafajként sem alkalmazható. Az átmeneti és kultúr erdőkben – ahol arra lehetőség van, – megfelelő csoportos jellegű gyérítési módszerek alkalmazásával elő kell segíteni az őshonos fafajok előretörését.

A védett ragadozó madár, illetve fokozottan védett madár lakott fészke körül revír foglalási, költési és utódnevelési időszakban 100 m sugarú környezetében az erdőőrzési és az előírt erdővédelmi feladatok végrehajtásán kívül erdőgazdálkodási tevékenység nem végezhető. Indokolt esetben egyedi korlátozással ennél nagyobb védőtávolság, vagy más korlátozás is megfogalmazható.

Az üzemtervezett erdőn kívüli élőhely foltokon őshonos fa- és cserjefaj kizárólag természetvédelmi kezelés céllal (pl.: gyepterületek helyreállítása) vágható ki.

I) Vadgazdálkodás

A területen jelenleg zajló vadgazdálkodás tovább folytatható.

m) Közlekedést érintő kezelési előírások

A tervezési területen lévő utak felszámolása, lezárása nem szükséges, de új földút létesítése a területen nem javasolt. Kivétel ez alól keskeny, burkolatlan sétaösvény kijelölése az **o) ponthoz** kapcsolódóan.

n) Építési tevékenységeket érintő kezelési előírások

A területet a településrendezési tervben 0%-os beépítést engedő véderdő övezetbe javasolt sorolni. A szántók területe 0%-os beépítést engedő általános mezőgazdasági övezetbe sorolandó. A területen új légvezeték és út nem létesíthető.

o) Turizmust érintő kezelési előírások (idegenforgalom, üdülés, ökoturizmus, bemutatás, oktatás, rekreáció)

A területen oktatóközpont, bemutatóhely létesítése nem engedélyezhető.

Min. 1. tanösvény/sétaút kijelölése javasolt, meglévő utak hasznosításával, a helyi lakosság szabadidős céljainak kiszolgálására. A terület a kijelölt utakon kutyákkal látogatható. A tanösvényen ismertető táblák és útjelző jelek elhelyezhetők, de azokat a természetességi térkép alapján degradált élőhely foltokba kell tervezni. A szabadidős funkciók erősítése érdekében javasolt az Aszal-völgy és a terület közötti hosszabb túraútvonal kijelölése.

A terület értékeiről a természetvédelmi kezelő honlapján bemutatást szolgáló leírás, valamint jelen kezelési terv nyilvánosság tétele szükséges. Ugyanezzel a céllal javasolt szóróanyag/leporelló megjelentetése.

p) Ipari és bányászati tevékenységeket érintő kezelési előírások

A területen ipari, bányászati tevékenység nem engedélyezhető.”